

Økolandsbyer viser vei

Økologisk have - Foto: Andreas Aubert

Av Andreas Aubert

I Tyskland har menneskene i en økolandsby redusert sitt økologiske fotavtrykk med 75 prosent.

Folk fra forskjellige kulturer og livsbetingelser møtes i dag gjennom utdanningsmodellen Ecovillage Design Education. Grunntanken er at sann bærekraft krever en fundamental endring i vår verdensanskuelse. I Tyskland ble et månedslangt EDE-kurs nylig avholdt. Det tiltrakk seg mennesker fra 17 forskjellige land. Noen av deltakerne kom fra den ikke-vestlige delen av verden, og var involvert i prosjekter i sine lokalsamfunn som utgjør forskjellen mellom liv og død for mange som bor der.

Teknologiske løsninger tilpasset kulturen Heiner Lippe er en arkitekt som har jobbet mye i Afrika.

- Med ham hadde vi en interessant diskusjon om forskjellige konsepter for grønne bygninger, og hvordan de kan tilpasses forskjellige settninger, forteller den ene kurslederen, Kosha Anja Joubert.

- Det vi konkluderte med var at man kan ha en fantastisk teknologi, som er bærekraftig og som man vet vil funke. Men hvis det ikke passer med den økonomiske, kulturelle og sosiale situasjonen, verdensanskuelsen og hvordan folk lever, så vil det ikke ta deg noensteds. Her i min økolandsby Sieben Linden ville vi over flere år bruke bare tretten kvadratmeter pr person til bolig. Vi har funnet ut at dette ikke fungerer i Vest-Europa. Vi har nå utvidet størrelsen, fordi vi har sett at så liten plass skaper mye spenninger i menneskene. Økolandsby-settingen har vist oss hva som fungerer

og hva som ikke fungerer. Økolandsbyer har et "vi har prøvd det"-aspekt ved seg, som gjør ting mye mer realistisk. Vi snakker ikke bare teoretisk.

Kursets 23 deltagere kom fra blant annet Tyskland, Sveits, Finland, Norge, Kroatia, Colombia, India, Sør-afrika, Senegal og Thailand. 1/3 av deltakerne var under 30 år gamle. Ina Meyer-Stoll, den andre kurslederen, erfarte at gruppens diversitet var en utfordring.

- De fleste deltagerne kom fra Europa, så vestlig sivilisasjon og tradisjon ble vektlagt. Det var en utfordring å integrere deltagere fra afrikanske land, fra India og Latinamerika. Alle afrikanerne var interesserte i teknologiske løsninger som lett kan implementeres i deres lokalsamfunn.

Europeerne var særlig interessert i å få en dypere forståelse av personlig og åndelig vekst, og å åpne seg til den holistiske tilnærmingen til utdanning, forteller Ina.

Dette EDE-kurset fant sted i to tyske økolandsbyer.

- I ZEGG har man primært restaurert gamle bygninger og gammel infrastruktur, forteller Joubert. - I Sieben Linden har man i hovedsak bygget nye hus og ny infrastruktur. Der har vi en mulighet til å være mer radikale økologisk sett. Samtidig så er det veldig viktig å restaurere bygninger, det er det som det trengs å gjøres mest av i verden, sier hun.

I utveksling med omverdenen En del økolandsbyer vokste utfra hippiebevegelsen. Et godt eksempel er The Farm i Tennessee, USA, som har blitt et viktig senter for å tilby inspirasjon og utdanning. Denne tendensen til stadig større integrasjon og utveksling med samfunnet rundt kjennetegner mange av de større økolandsbyene i dag. Joubert mener den gamle oppfatningen av økolandsbyer som øyer i det grønne, er gått ut på dato.

- Det hører fortiden til. Vi kommer nå til et punkt hvor økolandsbyer ønsker å være opplærings-sentere. Vi ønsker at folk skal komme på besøk og at de går tilbake inn i verden inspirerte av hva de har lært. Det er viktig å tre ut av denne øy-tenkningen, det er så viktig å være tilknyttet verden, mener Joubert.

Et viktig aspekt ved kurset er tanken om å tenke globalt og handle lokalt. Et annet aspekt er å stimulere til global bevissthet og kollektiv intelligens.

- Problemene eller spørsmålene som vi møter på jorda i dag, er globale, sier Joubert.

- Løsningene trenger også å være av en global dimensjon. Jeg tror ikke at en eneste person på jorda i dag klarer å forstå omfanget av løsningene vi trenger og løsningenes kompleksitet. Vi trenger virkelig at intelligensen til folk fra forskjellige steder av jorda kommer sammen; kollektiv intelligens, mener hun.

Økologisk fotavtrykk redusert med 75% Begge økolandsbyene har sitt eget naturbaserte renseanlegg for kloakk. Med restaurering av husene har de i ZEGG klart å redusere strømforbruket til oppvarming med opptil 80%. I Sieben Linden bruker de tørrkompost-toiletter. Urin og avføring skiller fra hverandre, og blir til gjødsel. De produserer elektrisitet via solcellepaneler. De produserer mye mer strøm enn de trenger selv, og den selger de via det lokale strømnettet. Muligheten til å gjøre dette til en fastsatt pris er garantert ved lov i Tyskland. Det har medført at investering i solcelle-teknologi har blitt meget gun-

stig. Det tar ca 12 år før en slik investering har tjent seg inn økonomisk, mens å få betalt for strømmen man ikke selv bruker er garantert i 20 år.

Menneskene i Sieben Linden har redusert sitt økologiske fotspor med 75% sammenlignet med det tyske gjennomsnittet. Dette har de klart gjennom å bruke gjenvinnbare energikilder, å leve kollektivt og dele på ressurser, lokal økologisk matproduksjon, lite reising etc. Allikevel lider de ingen nød og har tilgang til et stort areal og gode fasiliteter.

Menneskets plass i helheten Ifølge EDE-modellen trengs det mer enn teknologiske løsninger for å redde verden. Derfor er verdensanskuelse et sentralt aspekt ved kurset. Tanken er at reelle forandringer ikke kan skje med mindre mennesket erfarer seg selv som del av en større helhet og sammenheng, i motsetning til vår ofte fragmenterte kultur. Integrasjon og "både og"-tenkning står sentralt i tankegangen som kurset representerer, hvor gammelt og nytt kommer sammen i en syntese. I følge EDE trenger det ikke være noe skille mellom tradisjonell kunnskap og moderne vitenskap og teknologi, eller mellom fellesskapsfølelse og individuell frihet og ansvar.

En av deltagerne på EDE-kurset opplevde at kurset representerte "the cutting edge" av den menneskelige evolusjon. Trolig refererte han særlig til de kosmologiske aspektene ved kurset. Det jobbes nå med å sette opp EDE-kurs i Afrika, og en av de afrikanske deltagerne uttrykte at der vil kurset dreie seg om overlevelse. Men kanskje dreier kurset seg like mye om overlevelsen til oss i vesten, da vi trolig er adskillig mer fremmedgjort fra vårt livsgrunnlag enn mange i såkalte u-land? ■

Restaurering av økohus - Foto: Andreas Aubert

Urbefolkninger forbød genmanipulerte frø

G. John fra India deltok på det tyske EDE-kurset, og er til daglig leder og grunnlegger av NGOen Thread. Organisasjonen jobber med urbefolkninger i 3800 landsbyer i den indiske staten Orissa. Disse menneskenes levested har likhetstrekk med dagens økolandsbyer hva fellesskapsfølelse og kontakt med naturen angår. Å holde fast ved denne fellesskapsfølelsen har vist seg å være løsningen for urbefolkningene i deres møte med moderne sivilisasjon.

- Internasjonale selskaper som Monsanto ønsker å ødelegge de lokale variasjonene av frø som har blitt dyrket i alle år, og innføre genmanipulerte frø i stedet, forteller G. John. Dette har vært en av tingene som han særlig har oppmuntret kvinnene til å bekjempe gjennom politisk aktivisme. - Resultatet er at Orissa er den eneste stat i India hvor genmanipulerte avlinger har blitt forbudt ved lov, forteller han stolt. Genmat var også ett av temaene som ble behandlet på EDE-kurset, særlig gjennom filmen "The future of food". Filmen hadde ikke noe positivt å formidle om fenomenet.

Kan historien fra Orissa gi håp i et land hvor situasjonen omkring landbruk og retten til å dyrke egen jord er meget kritisk? - En umulig situasjon har oppstått for mange indiske bønder, ved at moderne landbruksmetoder og genmanipulerte avlinger har blitt påtvunget dem, hevder G. John. Ifølge pbs.org begikk mer enn 25 000 indiske bønder selvmord i perioden 1997-2005.

Holistisk utdanning EDE kjennetegnes av en holistisk (helhetlig) tilnærming til utdanning. Kosha Anja Joubert understreker styrkene ved dette. - Læringen skjer på mange forskjellige nivå. Det er både praktisk og teoretisk, og handler også om å være sammen med mennesker, dele visdom, kunnskap og erfaring. Det kan også innebære å dra på sykkeltur og ha det gøy sammen. Man lærer mye bedre og mye dypere når hjertet er åpent og man er i en reseptiv holdning. Det er ikke bare en lærer som står foran forsamlingen og underviser, også deltagerne deler av sin kunnskap og erfaring, forteller hun.